

Obsah

Úvod	13
1 / Strukturalistické dobrodružství: Ferdinand de Saussure a jeho <i>Cours de linguistique générale</i>	19
1.1 Řeč, jazyk, promluva	19
1.2 Jazyk jako systém znaků	22
1.3 Asociativní a syntagmatické vztahy	29
1.4 Řeč a písmo	31
1.5 Projekt sémiologie	33
1.6 „Druhý“ Ferdinand de Saussure	36
2 / Pražský lingvistický kroužek: iniciativy Jana Mukařovského a Romana Jakobsona	39
2.1 Ve znamení funkcí	40
2.2 Ještě jednou o funkcích, tentokrát z americké perspektivy	42
2.3 Metafora, metonymie a poetická funkce	43
2.4 Estetická funkce a umělecké dílo jako znak	53
2.5 Estetická norma a struktura	58
2.6 Podstata výtvarných umění	71
2.7 Poznámky k filmu neboli o znacích, prostoru, času a postavě	76
2.8 Dialog dvou koncepcí znaku aneb spor o arbitrárnost	88
2.9 Suplement	91
3 / Tartuská škola: od modelujících systémů k uměleckým textům	93
3.1 Prvotní modelující systém a druhotné modelující systémy	94
3.2 Nová rozprava o znacích	101
3.3 Záběr jako základní jednotka filmu	108
3.4 Prvky a roviny filmového jazyka	110
3.5 Montáž, metafora a metonymie	113
3.6 Struktura filmové narrativnosti	117
3.7 Čas a prostor	120
3.8 Filmový herec	126
3.9 Poetika kompozice aneb problém zorného úhlu	129

3.10 Krátký suplement o animovaném filmu	135
3.11 Marginálie k filmovým žánrům	137
3.12 Místo závěru	141
4 / Francouzský strukturalismus	143
4.1 Předehra	143
4.2 Jazyk a mýtus	144
4.3 Jazyk, mýtus a (výtvarné) umění	146
4.4 První (strukturalistická) alternativa	152
4.5 Druhá (filmologická) alternativa	156
4.6 Třetí (sémiotická) alternativa	159
4.7 Krátká dohra	164
4.8 Stejná předehra, jiná opera	164
4.9 Od mýtů k rétorice obrazu	171
4.10 Rekapitulace aneb o metajazyku	179
4.11 Strukturalismus bez struktur	181
Post scriptum I	198
5 / Od strukturalismu k poststrukturalismu	205
5.1 Strukturalismus a jeho post	205
5.2 Sémiologie versus gramatologie	206
5.3 Marginálie k intertextualitě	209
5.4 Logika iterability	224
5.5 Iterabilita, text a kontext	225
5.6 Provokativní slovo „dekonstrukce“	229
5.7 Krátký suplement ke kinematografii	236
5.8 Kontroverze Meyer Schapiro – Martin Heidegger v Derridově reflexi	244
5.9 Barthesovo rozloučení s přísným strukturalismem	253
5.10 Problémový vztah obrazu a slova	264
5.11 Napodobení versus podobnost aneb rozprava o simulakuru	273
5.12 Pragmatika, žánry, hry malby a mimésis	286
5.13 Kolosální vzněšeno – Jacques Derrida a Jean-François Lyotard	313
5.14 Gilles Deleuze, Félix Guattari a umění	326
Post scriptum II	352

Znaky a obrazy

Druhý život strukturalistické sémiotiky (*Miroslav Petříček*)

357

Literatura	362
Soupis obrazového doprovodu	368
Jmenný rejstřík	370
Ediční poznámka	375